

SIA VARPA

Biomases piegādes ķēdes risku mazināšanas pasākumi

Šie riska mazināšanas pasākumi ir izstrādāti ar mērķi nodrošināt visu izejvielu atbilstības principu, kritēriju un indikatoru izpildi, kas noteikti SBP Standartā 1: "Izejvielu atbilstība" (<https://sbp-cert.org/documents/normative-documents/version-2/standards-v2/>), kā daļa no Piegādes Bāzes Novērtējuma (angl. SBE) procedūrām SIA "Varpa" (turpmāk tekstā – Uzņēmums) SBP sertifikācijas ietvaros.

Riska mazināšanas pasākumi tiek piemēroti Standarta 1 indikatoriem, kuriem saskaņā ar "Pārskatīto reģionālo riska novērtējumu Latvijai" (angl. RRA) (<https://sbp-cert.org/documents/normative-documents/version-2/risk-assessments/>) ir noteikts neatbilstības risks.

Uz riska vērtējuma pamata, visiem citiem Standarta rādītājiem tiek uzskatīts neatbilstības risks par zemu.

Sekojošie riski ir uzskatīti par noteiktiem RRA Latvijai un prasa riska mazināšanas pasākumu īstenošanu:

- Indikators 2.1.1. "Galvenās sugas, dzīvotnes, ekosistēmas un augsti saglabājamo vērtību (HCV) apgabali, kas attiecas uz bioloģisko daudzveidību piegādes bāzē, jāidentificē."
- Indikators 2.1.2. "Apdraudējumi un ietekme uz identificētajām galvenajām sugām, dzīvotnēm, ekosistēmām un augsti saglabājamo vērtību (angl. HCV) apgabaliem, kas attiecas uz bioloģisko daudzveidību piegādes bāzē, jāidentificē un jānovērtē."
- Indikators 2.1.3 "Galvenās sugas, dzīvotnes, ekosistēmas un augsti saglabājamo vērtību (angl. HCV) apgabali, kas attiecas uz bioloģisko daudzveidību piegādes bāzē, jāuztur vai jāuzlabo.",
- Indikators 3.2.3 "Primārā izejviela nedrīkst tikt iegūta no meža platībām piegādes bāzē, kuras saskaņā ar vietējiem noteikumiem vai normām tiek klasificētas kā teritorijas ar īpašībām, kas vienlaikus ietver augstus oglekļa krājumus un augsti saglabājamās vērtības (HCV)."

Vispārīgs Uzņēmuma riska mazināšanas sistēmas apraksts

SIA „Varpa” ir izstrādājusi savu riska mazināšanas pasākumu sistēmu.

Šis riska mazināšanas pasākumu apraksts sniedz vispārēju ieskatu un soļus, kurus Uzņēmums veic ikdienā, saņemot biomasu, kontrolējot tās izcelsmi un izslēdzot nepiemērotu biomasas sortimentu.

Riska mazināšanas pasākumi attiecas uz primārās un sekundārās izejvielas piegādēm no Latvijas mežiem: apaļkokiem, malkas pēc ciršanas, šķeldas no atliekām pēc ciršanas, kokskaidām, koksnes atliekām no kokapstrādes.

Proaktīvā lauku auditu sistēma un pieejamie trešo pušu dokumentētie pierādījumi ļauj iegūt informāciju par piegādes risku katram piegādātājam piegāžu līmenī.

Visām primāro izejvielu piegādēm un apaļkokiem sekundārās izejvielas ražošanai ir jānoteic biomasas izcelsmi, pievienojot koksnes ciršanas atļaujas kopiju pie attiecīgajām piegādes pavadzīmēm.

Riska mazināšanas plāns un tā pielietošanas intensitāte tiek noteikti katram riskam atsevišķi vai vienlaikus pirms, ciršanas laikā un pēc izciršanas.

Lauka auditu skaits tiek noteikts atbilstoši potenciālajam riskam biomasas piegādēs.

Visos līgumos ar piegādātājiem ir iekļauti nosacījumi par nepieciešamajām pārbaudēm un pasākumiem, lai izslēgtu riska izcelsmes biomasu.

Lai izslēgtu kļūdas no jauno piegādātāju puses, SIA „Varpa” veic lauka auditu pie katra jauna piegādātāja un apakšpiegādātāja pirms tā pirmās piegādes.

Ik gadu SIA „Varpa” turpina veikt auditus pie piegādātājiem izvēloties tos pēc nejaušības principa, auditu apjoms tiek aprēķināts kā 0,8 reizināts ar kvadrātsakni no katra piegādātāju tipa kopēja skaita, noapaļojot to uz augšu.

Lauka auditos Uzņēmums izmanto izstrādātos kontrollapas, kur auditors izvērtē attiecīgus kritērijus un rādītājus, lai noteiktu, vai risks var tikt uzskatīts par zemu.

Strīdīgās vai sarežģītās situācijās Uzņēmums piesaista ekspertus, lai veiktu riska mazināšanas pasākumus vai uzlabotu Uzņēmuma riska mazināšanas sistēmas efektivitāti.

Risku indikatori un risku mazināšanas pasākumi.

Apspriežot Indikatoru 2.1.1., RRA Latvijai atzīme trūkumus HCV1 saglabāšanā, t.i. Sugas, Daudzveidība, Bioloģiskās daudzveidības koncentrācija, tostarp endēmiskās sugas un retās, apdraudētās vai iznīcības robežas sugas, kas ir nozīmīgās globālā, reģionālā vai nacionālā līmenī.

Eksperti izteic bažas, ka meža ciršana ir atļauta meža biotopos, kas ir ES nozīmes, ja tie nav iekļauti stingras aizsardzības zonas un par putnu ligzdošanas vietām, īpaši mazā ērgļa (*Clanga pomarina*).

Indikators 2.1.2. atsaucas uz indikatora 2.1.1 teikto, kā arī atzīme aizsardzības nelabvēlīgo stāvokli dažām retām, apdraudētām vai iznīcības robežā putnu sugām, t.i. melnajām stārķim un mazajām ērglim.

Indikatorā 2.1.3. eksperti nāc pie secinājuma, ka novērtējums, kurš bija veikts saskaņā ar 2.1.1. un 2.1.2. indikatoriem, liecina, ka riski un draudi atsevišķām galvenajām sugām un to biotopiem (kas saistīti ar HCV 1. kategoriju) nav identificēti un novērtēti. Bez dotas identificēšanas un novērtēšanas pastāv risks, ka šīs galvenās sugas un biotopus nav iespējams pienācīgi uzturēt vai uzlabot.

Izskatot Indikatoru 3.2.3., eksperti nonāk pie secinājuma, ka tomēr pastāv risks, ka daži vecie meži un mitrāju mežu prioritārie biotopi paliks bez aizsardzības; vērtējot 2.1.1. rādītāju, bija identificēts noteiktais

risks priekš HCV1 saistībā ar visām galvenajām sugām, biotopiem, ekosistēmām un HCV, kas attiecas uz bioloģisko daudzveidību saskaņā ar HCV 1. kategoriju.

Svarīgi biotopi, ārpus stingras aizsardzības vietām, var būt izmantoti izejvielu iegūšanai. Turklāt nav identificētas visas putnu ligzdošanas vietas.

Apkopojot Reģionālā riska novērtējumā Latvijai teikto, Uzņēmums konstatē nepieciešamību identificēt un pasargāt Eiropas Savienības nozīmes biotopus mežā un aizsargājamo putnu (īpaši melnā stārķa un mazā ērgļa) ligzdošanas vietas.

Šim nolūkam Uzņēmumā tiks izmantotas sekojošas procedūras:

- Datubāzē Ozols (<https://www.daba.gov.lv/lv/dabas-datu-sistema-ozols>) ir pieejama informācija par biotopiem, putnu sugu biotopiem, un citām HCV mežos.
Tāpēc, katram Uzņēmumam piedāvājamam izejvielas avotam, t.i. cirsmam, tiek veikta pārbaude datubāzē par biotopu un citu HCV esamību tajā.
Gadījumā, ja uz cirsmas datubāzē tiks konstatēti jebkādi HCV, koksne no dotas cirsmas nevar būt iepirkta.
- Pirms ciršanas, dabā, Uzņēmuma auditu specialists vai piegādātāju apmācītā persona pārbauda pēc lielo ligzdu (dīa >50cm) esamību cirmā.
Gadījumā, ja uz cirsmas tiks konstatētas ligzdas ar diametru lielāku par 50cm, koksne no dotas cirsmas nevar būt iepirkta.
- Pirms ciršanas, dabā, Uzņēmuma auditu specialists vai piegādātāju apmācītā persona pārbauda pēc liela diametra (dīa >80cm) pāraugušo koku esamību cirmā.
Gadījumā, ja uz cirsmas tiks konstatēti pārauguši koki ar diametru lielāku par 80 cm, koksne no dotas cirsmas nevar būt iepirkta.

Prasība par minēto biotopu un HCV identifikācijas pazīmju pārbaudi un tiek skaidrotas izejvielu piegādātājiem klātienē un ir ierakstīta līgumos kā pienākums. Piegādātāju sekmēs tiek arī novērtēti to lauka auditu laikā.

FSC® vai PEFC® sertificēta sekundārā izejviela, t.i. zāģēšanas atlikumi, veido izņēmumu no aprakstītiem riskiem un to mazināšanas paņēmieniem.

Ieinteresētajām pusēm pēc pieprasījuma ir pieejami riska mazināšanas efektivitātes rezultāti, tiekoties klātienē un skaidrojot kopējo mehānismu un ieguvumus, kā arī veicinot tālāko sadarbību identificēto risku mazināšanas procesā.

Ļoti pateicamies par jūsu izrādīto interesi šajā svarīgajā dabas daudzveidības aizsardzība lietā.

2025. gada 25. februārī.